

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

- המבקשים**
1. **חיים דמרי**
ע"י ב"כ עו"ד גיל רון, עו"ד אהרן רבינוביץ ועו"ד יעקב אביעד
 2. **רות שטרית**
ע"י ב"כ אמיר ישראלי ועו"ד שלומי כהן

נגד

המשיב

בנק מזרחי טפחות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד פנינה מור גלוזמן ועו"ד אורטל סלומון-גולן

פסק דין

1

2 בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת שתי בקשות לאישור תובענה ייצוגית לפי חוק תובענות
3 ייצוגיות, התשס"ו-2006 שהוגשו נגד המשיב ("הבנק").

4 **רקע ועיקר טענות הצדדים בבקשות לאישור תובענה ייצוגית**

5 **התובענה הראשונה ("עילת אי דווח להוצאה לפועל במועד ועילת הריבית")**

6 1. המבקש בתובענה הראשונה, ת"צ 35618-05-11 מר חיים דמרי ("דמרי") הוא לקוח של הבנק.

7 לטענתו הבנק גבה כספים ביתר מלקוחות שפתח נגדם הליכי הוצאה לפועל, באחת הדרכים

8 הבאות: האחת, הבנק לא דווח לתיק ההוצאה לפועל על אודות תקבולים שנתקבלו לחשבון

9 החייב בבנק, או דווח באחור (יותר מ-7 ימים מקבלת התשלום, לפי דרישת תקנה 17א(א)

10 בתקנות ההוצאה לפועל, תש"ס-1979). השניה, הבנק מלא שלא כראוי את טפסי הדווח

11 להקטנת החוב: הבנק לא סימן כראוי את מספר הקרן או את כלל הקרן בטופס הדיווח על

12 הקטנת חוב, ובשל כך זוכה הלקוח בתיק ההוצאה לפועל בגין התקופה שבין מועד התשלום

13 בפועל לבין מועד הדיווח על התשלום, בריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961

14 ("חוק פסיקת ריבית"), ולא בריבית הבנקאית שהיתה בשיעור גבוה יותר ("תובענת דמרי").

15

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

2. הבנק כפר בטענות המבקש, וטען למעשה בית דין, השתק ומניעות. כן טען כי רשות האכיפה והגיבה היא המשיבה הנכונה לטענות המבקש. לגופו של ענין נטען כי חובו של דמרי נובע מהלוואה שמשוייכת לתחום המשכנתאות בבנק. בתחום זה הבנק מתבסס על חוב לפי ספרי הבנק, חוב שבצירוף שכ"ט והוצאות נמוך מהחוב בהוצאה לפועל. עוד נטען כי ברוב החובות בתחום המסחרי הבנק גובה פחות מהחוב לפי ספרי הבנק, ובמיעוטם הבנק מצליח לגבות לכל היותר את מלוא החוב לפי ספרי הבנק. הבנק הוסיף כי לדמרי לא נגרם כל נזק. הבנק הוסיף וטען כי החובה להתאים את סוג הריבית לתקבול המדווח מוטלת על לשכת ההוצאה לפועל. בהקשר זה הוסיף כי הפרשנות לתוכן טופס הדיווח וחובת הסימון ואופן יישומה שגויה. עוד נטען כי אין הטעיה בפועל וקשר סיבתי; אין קבוצה הומוגנית שאוחזת בשאלות עובדתיות או משפטיות משותפות לכל חברי הקבוצה; לא ניתן לערוך בירורים וחישובים מורכבים ופרטניים ביחס לכל הקבוצה הנטענת והדבר כרוך בעלויות ומשאבים אדירים; והתובענה הייצוגית אינה הדרך היעילה לבירור המחלוקת וההכרעה בה.

3. רשות האכיפה והגיבה הגישה עמדה, שלפיה:
"במקרה שבו התקבול (אף אם דווח עליו באיחור) נמוך מהאגרות וההוצאות, אין כל משמעות לכך שהתקבול שוערך לפי כלל 3 (שכן ממילא הוא נזקף לקרנות האגרות וההוצאות שאף הן שוערכו לפי אותו הכלל)"
וכן כי עד לחודש נובמבר 2010 לערך "אם הזוכה לא היה ממלא את השדות כנדרש (וכפי שהמבקשים טוענים שהמשיבים עשו), המערכת הייתה פועלת לפי ברירת מחזל של תשלום 'רגיל' ומשערכת את הסכום לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה (כלל 3)" וכי בחודש נובמבר 2010 בערך "הרשות תיקנה את מערכת המחשוב שלה, ועתה המערכת יודעת לזהות את הקרנות בתיק, ולזקוף את התשלום לקרן הנכונה (עם כלל הריבית המתאים לה) לפי סדר הזקיפה הקבוע בסעיף 75 לחוק".

4. הבנק חלק על חלק מעמדת הרשות וטען כי בכל מקרה הרשות הודתה בעמדתה בבעיה שהיתה קיימת במערכת שלה. ואילו דמרי טען שהאחריות מוטלת על הבנק, שפרש באופן שנוי במחלוקת את טופס הדיווח על הקטנת התקבול ואופן סימונו. הבנק השיב ברשות לטענות עובדתיות חדשות בתשובת דמרי לתשובת הבנק לבקשת האישור.

התובענה השנייה ("עילת פערי הריבית")

5. המבקשת בתובענה השנייה (ת"צ 34452-12-12) הגבי רות שטרית ("שטרית") טענה כי שיעורי הריבית המדווחים על ידי הבנק ללשכת ההוצאה לפועל בגין חובות מן התחום המסחרי גבוהים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1 מהשיעורים שהבנק רשאי לגבות לפי ההסכמים עם הלקוחות או לפי פסקי הדין שבגינם
2 מתנהלים תיקי ההוצאה לפועל, וגבוהים גם מן השיעורים החלים בחשבונות הבנק בגין חובות
3 אלה ("תובענת שטרית").
4
5 6. הבנק טען כי הריבית אשר נגבית בתיקי ההוצאה לפועל תואמת לריבית לפי ההסכמים עם
6 הלקוחות ולפי פסקי דין שניתנו בתביעות נגדם; כי הריבית בחשבונות הבנק של חייבים שנגדם
7 מתנהלים תיקי הוצאה לפועל נמוכה מהריבית שהוא זכאי לגבות כאמור; וכי לא נגרם כל נזק
8 בגין עילת פערי הריבית, כיוון שהבנק גובה מן הרוב המכריע של לקוחותיו סכומים נמוכים
9 מסכומי החוב לפי ספרי הבנק.
10
11 7. לנוכח הליכי גישור שהתנהלו בין הצדדים לא הוגשה ת/ובה של הבנק לבקשה לאישור תובענה
12 ייצוגית. לאחר שהגישור בין הצדדים לא צלח, קיימו הצדדים משא ומתן ישיר ביניהם, אשר
13 הוביל להסדרים נשוא ההחלטה.
14
15 8. ביום 7.11.2017 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה המאוחדת לשני התיקים. הבקשה תוקנה
16 פעמיים לפי הנחיית, ולבסוף ניתנה החלטת אישור ראשונה ביום 5.1.2020.

הסכם הפשרה

- 17
18
19
20 9. הסכם הפשרה כולל התחייבויות של הבנק והסדרה של הנושאים לעתיד, וכן פיצוי לחברי
21 הקבוצות בגין העבר.
22
23 10. א. בהסכם הפשרה הורחבה הגדרת הקבוצה מתובענת דמרי, כך:
24 "כל לקוחות הבנק (לרבות ערבים לחובותיהם, כולל ערבים שנתנו לבנק
25 משכון ו/או משכנתא להבטחת חובותיהם), אשר הבנק מנהל או ניהל נגדם
26 תיקי הוצל"פ, בתקופה שמיום 20.5.2004 ועד מועד התאמת החוב בתיקי
27 ההוצל"פ לחוב בספרי הבנק, כהגדרתו להלן (כולל כל תיקי ההוצל"פ
28 הפתוחים במועד זה), ולמעט תיקי ההוצל"פ שנפתחו לאחר יום 30.10.2010
29 (מועד תיקון מערכת ההוצל"פ לפי הודעת רשות האכיפה והגביה לבית
30 המשפט)".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

1 לשם ההשוואה, בבקשת האישור בתובענת דמרי הוגדרה הקבוצה כך:
2 "כל לקוחות המשיב אשר בתיק ההוצאה לפועל שהמשיב מנהל או ניהל נגדם,
3 בוצע תשלום לידי המשיב שלא באמצעות מערכת ההוצאה לפועל, אשר ביחס
4 אליו המשיב מסר דיווח אודות הקטנת החוב לאחר המועד שנמסר לו
5 התשלום, או לא מסר דיווח, עד יום הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה".

6
7 ב. בהסכם הפשרה בתובענת שטרית גם כן הורחבה הקבוצה מכפי שהוגדרה בבקשת האישור,
8 והוצע לקבוע אותה כך:

9 "לקוחות התחום המסחרי בבנק (לרבות ערבים לחובותיהם, כולל ערבים
10 שנתנו לבנק משכון ו/או משכנתא להבטחת חובותיהם), שהבנק מנהל את
11 ניהל נגדם תיקי הוצל"פ, בתקופה שמיום 18.12.05 ועד למועד התאמת החוב
12 בתיקי הוצל"פ לחוב בספרי הבנק, כהגדרתו להלן (כולל כל תיקי הוצל"פ
13 הפתוחים במועד זה) (להלן: "התקופה הרלוונטית לתובעת שטרית"), הליכי
14 הוצל"פ.

15
16 זאת לעומת ההגדרה בבקשת האישור בתובענת שטרית:

17 "כלל הלקוחות/חייבים כנגדם מנהל המשיב הליכי הוצאה לפועל, מקום בו
18 במסגרת תיק ההוצאה לפועל נגבו ריביות בשיעור העולה על הריבית
19 המותרת בהתאם להסכם ו/או זו המחושבת בספרי הבנק".

20
21 השינוי המבוקש מהווה תיקון לבקשת האישור. בשים לב לאופיו של הסכם הפשרה אני מתירה
22 את התיקון המבוקש, ויש לתקן את הגדרת הקבוצה בפנקס התובענות הייצוגיות בהתאם
23 להגדרת הקבוצות בהסדר הפשרה. ב"כ המבקשים ידאג לכך תוך 7 ימים מיום שיקבל פסק דין
24 זה, ויודיע מיד לתיק.

25
26 11. אלו ההוראות העיקריות בהסדר הפשרה שהצדדים בקשו לאשר:

27 אסדרה לעתיד:

28 א. הבנק ידווח על תקבולים מחייבים לתיק ההוצאה לפועל במועדים הקבועים בדין.

29 ב. הבנק ינחה את רשות האכיפה והגבייה לחייב בכל תיקי ההוצאה לפועל הפתוחים של
30 קבוצת החייבים בתובענת שטרית, שבהם הריבית הבנקאית לחיוב היא ריבית עו"ש חובה
31 מירבית (טבלה 101) - בריבית חח"ד מירבית (טבלה 204). עדכון הריבית לא יחול על תיקי
32 הוצאה לפועל פתוחים מקבוצת שטרית שבמועד מסירת ההנחיה שיעור הריבית לחיוב
33 המדווח בהם נמוך מן הריבית לפי טבלה 204.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

הסדר בגין העבר :

תיקי הוצאה לפועל פתוחים

12. בכל תיקי הוצאה לפועל הפתוחים נגד הזכאים מקבוצות דמרי ושטרית (שהם למעשה רוב לקוחות הבנק שהבנק פתח נגדם תיק הוצאה לפועל), הבנק יפחית את יתרת החוב בתיק הוצאה לפועל ליתרת החוב בספרי הבנק נכון ליום ביצוע ההתאמה. במקרה שהיתרה בתיק הוצאה לפועל תהיה נמוכה מהיתרה בבנק, לא תבוצע התאמה לספרי הבנק. ההתאמה לא תכלול את שכר הטרחה הפסוק או המאושר בתיקים ששייכים לתחום המשכנתאות בבנק. לפני התאמת החוב בהוצאה לפועל לחוב בספרי הבנק יוכל הבנק לעדכן את החוב בחשבונות הוצאות המשפטיות בבנק בסכום החוב בגין הוצאות משפטיות שאושרו ממועד העדכון האחרון ועד למועד ביצוע ההתאמה, בצירוף ריבית והפרשי הצמדה לפי חוק פסיקת ריבית. הבנק ישלח הודעה על ביצוע ההתאמה לחבר הקבוצה שנגדו מתנהל התיק בתוך 75 יום ממועד ביצוע ההתאמה.

יתרת חוב אפס או יתרת חוב חלקית בשל מחיקת חלק מן היתרה

13. לחייבים שהיתרה שלהם בספרי הבנק היא אפס או שקיימת יתרת חוב חלקית בשל מחיקת חלק מן היתרה ע"י הבנק, לא תבוצע התאמה כאמור. לצורך חשבונות אלה ייערך מדגם ("המדגם"), שבמסגרתו ישוחזר החוב בספרי הבנק ממועד מחיקת החוב בחשבון עד סיום המדגם. אופן בחירת חשבונות המדגם ומספרם ייקבע ע"י הממונה.

14. הבנק יערוך השוואה בחשבונות המדגם בין היתרות המשוחזרות ליתרות בהוצאה לפועל, יגזור את השיעור הממוצע של הפער בין יתרות אלה, ויפחית את יתרת הוצאה לפועל בתיקי הוצאה לפועל הפתוחים של חייבים שחובם בבנק עבר מחיקה. הודעת ההתאמה שתישלח לכל החייבים שנגדם מתנהל תיק הוצאה לפועל פתוח תישלח גם לחייבים שהחוב בחשבונם נמחק, תוך עריכת ההתאמות הדרושות להסדר שיחול בפועל לגבי היתרות בתיקי הוצאה לפועל הפתוחים נגדם.

תיקי הוצאה לפועל סגורים

15. הבנק יאתר את חברי הקבוצות בעלי התיקים הסגורים, ששילמו לבנק יותר ממלוא חובם לפי ספרי הבנק, ויערוך בדיקה פרטנית ביחס לכל אחד מהם :
(1) האם שילם לבנק תקבולים לפרעון החוב שלא באמצעות הוצאה לפועל, בתקופה הרלוונטית לתובענת דמרי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1 (2) האם התקבולים דווחו לתיק ההוצאה לפועל, ואם כן - האם חלף יותר מיום אחד בין
2 התשלום בבנק לבין הדיווח ללשכת ההוצאה לפועל.
- 3 (3) מהו שיעור הריבית שחל על החוב בתיק ההוצאה לפועל בתקופה הרלוונטית לתובענת
4 שטרית והתאמתו לאמור בפסק הדין שלביצעו נפתח תיק ההוצאה לפועל, או לריבית
5 שהבנק זכאי לגבות על פי ההסכם בינו לבין הלקוח.
6 לאחר שיתקבל המידע, תיערכנה ההתאמות הבאות:
- 7 א. בחשבון שבו נמצא פער בזמן הדיווח ופער בריבית יערך שחזור של החוב בתיק ההוצאה
8 לפועל בתוספת הריבית שהבנק זכאי לה, תוך הקטנת החוב בסכומי התקבולים במועדי
9 קבלתם בבנק, ולפי סדר הזקיפה הקבוע בדין, עד מועד סגירת תיק ההוצאה לפועל.
- 10 ב. בחשבון שבו נמצא פער רק בזמן הדיווח יערך שחזור של החוב בתיק ההוצאה לפועל
11 בתוספת ריבית בנקאית בשיעור שחל על החוב, תוך הקטנת החוב בסכומי התקבולים
12 במועדי קבלתם בבנק, ולפי סדר הזקיפה הקבוע בדין ועד מועד סגירת תיק ההוצאה
13 לפועל.
- 14 ג. בחשבון שבו נמצא רק פער בריבית יערך שחזור של החוב בתיק ההוצאה לפועל בצירוף
15 הריבית הבנקאית שצריכה הייתה לחול.
- 16
- 17 לאחר שחזור החובות כאמור בסעיפים א-ג, ובמקרה שנמצא כי החוב המשוחזר ביתרת זכות -
18 יחזיר הבנק ללקוח את יתרת הזכות. במקרה שהיתרה האחרונה במועד סגירתו הייתה יתרת
19 זכות שכבר הוחזרה, היא תנוכה מסכום יתרת הזכות שבה הסתכם החוב המשוחזר.
- 20
- 21 16. הבנק ישלח לבעלי תיקי ההוצאה לפועל הסגורים שנמצאו זכאים לתשלום הודעה על זכאותם
22 לתשלום, שתפרט את הסכום ואת דרך קבלתו. בתוך 30 יום מהמועד האחרון לקבלת התשלום
23 יעביר הבנק לבי"כ המבקשים רשימה של בעלי חשבונות סגורים שלא יצרו קשר עם הבנק לצורך
24 קבלת התשלום, והם יהיו רשאים לנסות לאתרם על חשבון חברי הקבוצה. בי"כ הקבוצה יהיו
25 רשאים לפנות למאתר מקצועי בתשלום, לבקש אישור בית המשפט לתשלום, והסכום שישולם
26 ייגרע מהסכום המגיע לאותו חבר קבוצה. תקופת האיתור לא תעלה על שלושה חודשים.
- 27
- 28 17. הצדדים הסכימו למנות את רו"ח אריה רפפורט ממונה על ביצועו של הסכם הפשרה. הממונה
29 יגיש לבית המשפט דו"ח על פעולותיו לפחות אחת ל-4 חודשים.
- 30
- 31 18. הבנק בקש שלא למנות גם בודק. לטענתו ההסדר בענין הפער בזמן דיווח והפער בריבית הוא
32 הסדר טכני פשוט, אשר מסתכם בהתאמת היתרה בתיק ההוצאה לפועל ליתרה בספרי הבנק;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1 ההסדר בתיקי ההוצאה לפועל הסגורים מתייחס למעט מקרים, בכלל קיימים כאלו, ומתאפיין
2 בבדיקה אריתמטית פשוטה שהתאמתה לעילות ברורה ואינה מצריכה חוות דעת בודק; שאר
3 השיקולים הם משפטיים גרידא; התשלום לזכאים אינו מתבסס על הערכה או אומדן, והחישוב
4 הוא אריתמטי פשוט; החלקים העובדתיים מגובים בתצהיר הבנק; מינוי בודק יסרבל את הליך
5 הפשרה ויגרום לדחיית ביצועו ולהשקעת משאבים מיותרים של הצדדים.
6 ב"כ המבקשים לא התנגדו לבקשת הבנק שלא ימונה בודק.
7
- 8 19. חברי קבוצת דמרי ושטרית לא יהיו רשאים להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית בכל עילה
9 שנוגעת ליתרות שהיו רשומות בתיקי ההוצאה לפועל ו/או ליתרות החדשות בתיקי ההוצאה
10 לפועל שתירשמנה במסגרת ההתאמה.
11
- 12 20. הצדדים הסכימו כי הסדר התאמת החוב בתיקי ההוצאה לפועל לחוב בספרי הבנק כפוף לכך
13 שהמבקשים לא יהיו זכאים לקבל נתונים לצורך כימות סכום ו/או שיעור ההתאמה הכולל של
14 החוב בהוצאה לפועל לחוב בספרי הבנק. הסכום הכולל של התאמת החוב בהוצאה לפועל לחוב
15 בספרי הבנק ו/או שיעור ההפחתה הכולל של היתרות בתיקי ההוצאה לפועל במסגרת
16 ההתאמה, יהיו חסויים ולא ניתן יהיה לגלותם או לפרסמם, בשום אופן וצורה.
17
- 18 21. הצדדים המליצו לפסוק לב"כ דמרי ולב"כ שטרית יחד שכ"ט בסכום של 4,200,000 ₪ בתוספת
19 מע"מ, בפעילות לפי ביצוע ההסכם.
20
- 21 אשר לגמול: הומלץ לפסוק לגבי שטרית גמול בסכום של 60,000 ₪, אשר ישולם באמצעות
22 מחיקת מלוא החוב בחשבון העו"ש שלה (16,129 ש"ח נכון ל 6.7.17), ובאמצעות מחיקת סכום
23 בסך 43,871 ₪ מסכומי התשלומים האחרונים של הלוואת שטרית בתחום המשכנתאות, תוך
24 וויתור על תשלום עמלת פירעון מוקדם בגין סכום זה.
25 עוד הומלץ לפסוק למר דמרי גמול בגובה יתרת החוב שלו לבנק לפי ספרי הבנק (נכון ל 14.3.16
26 בסך 337,439.77 חוב הלוואות בצירוף שכ"ט והוצאות), שיקוזז מסכום החוב שלו לפי ספרי
27 הבנק, ויביא לסגירת חשבונו בבנק. ככל שבמועד הקיזוז או מחיקת החוב תהיה יתרת החוב
28 גדולה מהגמול, הוסכם כי ההפרש לא ייחשב חלק מן הגמול, כי אם בחירה של הבנק למחוק
29 את הסכום האמור, משיקוליו הוא.
30
- 31 22. הסכם הפשרה המתוקן פורסם לציבור. לא הוגשו התנגדויות מטעם הציבור להסכם הפשרה
32 המוצע, אך היועץ המשפטי לממשלה התנגד לו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

1

2

התנגדות היועץ המשפטי לממשלה

3

23. ביום 8.12.2019 הודיע נציג היועץ המשפטי לממשלה (עו"ד דוד גוטמן) כי היועץ המשפטי לממשלה מתנגד לאישור הסכם הפשרה.

4

5

בעיקרו של דבר נטען כי הסדר הפשרה מביא תוצאה ראויה לחברי הקבוצה, הן לאור הסכמת

6

הבנק להתאמת יתרת החוב בכל תיקי ההוצאה לפועל הפתוחים הן לאור השבת היתרה

7

ששולמה ביתר בכל התיקים שנסגרו. עם זאת ראה היועץ המשפטי לממשלה קושי באישור

8

ההסדר ללא חשיפת השווי הכולל של ההשבה.

9

לטענתו הדרישה לחיסיון על שווי ההסדר אינה ראויה, ועומדת בסתירה למושכלות היסוד של

10

ההליך הייצוגי. מדובר ברכיב מהותי בהסדר וחשוב שיהיה לפני בית המשפט, לפני היועץ

11

המשפטי לממשלה, ולפני חברי הקבוצה, לפני אישור הסדר הפשרה. באיזון שבין האינטרס

12

המסחרי של בנק לבין האינטרס הציבורי בבחינת הסדר הפשרה יש להעדיף את האינטרס

13

הציבורי הרחב. זאת ועוד, אי גילוי סכום התמורה לא יאפשר לבחון אם הגמול ושכר הטרחה

14

סבירים בנסיבות הענין.

15

היועץ המשפטי לממשלה התנגד גם להשתת הוצאות האיתור על חברי הקבוצה באופן שיפחית

16

מן הסכומים שיושבו להם, כיוון שאינה מתיישבת עם תכליות החוק, וראוי כי המשיב ישא

17

בשכר הטרחה הנוסף הנובע מעבודת האיתור.

18

19

אישור הסדר הפשרה

20

24. לאחר עיון בהסדר הפשרה, בהתנגדות היועץ המשפטי לממשלה, ובתשובות הצדדים, ולאחר

21

שנשמעו עמדות כולם במהלך הדיונים הארוכים שנדרשו לשם גיבוש ההסכמה, החלטתי לאשר

22

את ההסדר שעונה לדעתי על דרישות סעיף 19 (א) בחוק תובענות ייצוגיות שזו לשונו:

23

24

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי,

25

הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור

26

הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי

27

קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות

28

לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה

29

וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".

30

31

לכאורה עומדות התובענות בתנאים לאישור תובענה ייצוגית לפי סעיפים 3, 4 ו-8(א) בחוק

32

תובענות ייצוגיות בהתאם לסעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1
2 25. העילה העיקרית בתובענות היא אם הבנק הפר את הוראת תקנה 17א(א) בתקנות ההוצאה
3 לפועל, תש"ס-1979, שלפיה נדרש זוכה לדווח ללשכת ההוצאה לפועל על כל תקבול שקיבל על
4 חשבון החוב תוך שבעה ימים מקבלת התקבול; והאם הבנק הפר את הוראות סעיפים 3 ו-4
5 בחוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין שיעורי הריבית המדווחים ע"י הבנק ללשכת ההוצאה
6 לפועל בגין חובות מן התחום המסחרי.
7 הצדדים חלוקים בדבר ההפרות הנטענות. עם זאת הסכימו להסדיר את כל החשבונות שבהם
8 קיים פער בין החוב בתיק ההוצאה לפועל לבין החוב הרשום בספרי הבנק, ולהעמידו על הנמוך.
9 הבנק הבהיר כי הסכים להשבה מלאה של הסכומים שבמחלוקת לרוב חברי הקבוצות, מסיבות
10 שקשורות בעיקר בנוחות הבדיקה. ואילו לאחרים יושב סכום לפי חישוב ממוצע סטטיסטי.
11
12 הצהרות הבנק בדבר אופן החישוב והדיווח לעתיד נותנות מענה לנושא התובענות: בתובענת
13 דמרי הבנק התחייב לפעול בהתאם לתקנות ההוצאה לפועל בדבר דיווח על תקבולים שהגיעו
14 לידיו. בתובענת שטרית התחייב הבנק לפעול לעדכון חיוב תיקי ההוצאה לפועל הפתוחים
15 בריבית חח"ד מירבית לפי טבלה 204 של הבנק בלשכת ההוצאה לפועל.
16 בגין ההפרות הנטענות בעבר התחייב הבנק לערוך הפחתה של יתרות החוב בתיק ההוצאה לפועל
17 ולהתאימן ליתרות החוב בספרי הבנק בחשבונות הפתוחים. בחשבונות הבנק הפתוחים
18 שיתרתם אפס או שקיימת בהם יתרה לאחר סגירה חלקית תעודכן היתרה בתיקי ההוצאה
19 לפועל על פי מדגם שייערך; ובחשבונות הסגורים יערוך הבנק בדיקות פרטניות שלפיהן, לאחר
20 השחזור, תוחזר יתרת זכות ללקוח, ככל שקיימת כזו. זהו הישג משמעותי לקבוצות.
21
22 26. אין בהסכם הפשרה התיחסות למקרה האפשרי שבו לא יאוותר מי מבעלי החשבונות הזכאים
23 להשבה. וכן לא נקבעו הוראות בדבר שקול דעתם של ב"כ המבקשים להפעיל את האיתור.
24 בנסיבות ענייננו, שבהן שכר הטרחה המומלץ אינו תלוי בביצוע הפעולות או בהצלחתן, יש משנה
25 חשיבות לכך שההסדר יחייב את פעולות האיתור, ותינתנה הוראות בדבר יתרת הסכום שלא
26 תועבר ללקוחות הבנק לשעבר. צירוף ההוראות של סעיפים 20(א)3 ו-19(ד'2) בחוק תובענות
27 ייצוגיות מאפשר להורות על העברת הכספים שלא ייגבו לקרן שהוקמה לפי סעיף 27א בחוק
28 תובענות ייצוגיות.
29
30 27. זאת ועוד, הצדדים אמנם הסכימו כי במקרה של לקוח שלא יצור קשר עם הבנק לקבלת תשלום
31 יועברו פרטי אותו לקוח לב"כ הקבוצה, על מנת שינסה לאתר את הלקוח. אך לאור הוראות
32 תקנה 13(ב) בתקנות תובענות ייצוגיות תש"ע – 2010 נדרש הבנק לפנות למרשם האוכלוסין
33 לצורך אימות מענם של חברי הקבוצה שאין לו מען מעודכן שלהם. הצדדים קבעו פרק זמן של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1 30 יום לפניית הלקוחות (סעיפים 25 ו-26 בהסכם). על כן, ככל שלא תתקבל בבנק פניה של לקוח
2 תוך 30 יום מיום שנשלחה אליו הודעה לכתובת הרשומה בספרי הבנק, יהיה עליו לפנות למרשם
3 האוכלוסין, ולפנות בשנית לפי הכתובת המעודכנת. רק לאחר שיפעל כך, ואם חלפו 30 יום מיום
4 שפנה לפי הכתובת מעודכנת, ולא קבל פניה – יעביר הבנק את המידע לב"כ המבקשים, שיחל
5 בפעולות האיתור הפרטיות לפי שיקול דעתו. בהעדר הוראות מדויקות בהסכם להפעלת שיקול
6 דעתם של ב"כ הקבוצה בדבר איתור חברי הקבוצה, יהא על ב"כ המבקשים לדווח על
7 פעולותיהם לבית המשפט. הדווח הראשון נדרש תוך 90 יום מיום קבלת פרטי הלקוחות הבלתי
8 מאותרים, והוא יכלול את פרטי הלקוחות, סכום החוב המגיע לכל אחד מהם, ואם שולם לידי.
9 ככל שלא שולם, מהן פעולות האיתור שבוצעו. הדווח יכלול סיכום לפי קבוצות לקוחות
10 רלוונטיים לפי סכומי ההשבה.
- 11
12 28. הגדרת הקבוצות שונתה בהסדר הפשרה, לכלול את כל הזכאים לתיקון לפי הסדר זה. לא ראיתי
13 מניעה לכך, מן הטעם הפשוט שההסדר יחול על כל בעלי החשבונות, בין שהם אוזחים באחת
14 מעילות התביעה ובין אם לאו. משום כך התרתי לעיל את התיקון בבקשת האישור וברישום
15 בפנקס התובענות הייצוגיות.
- 16
17 29. התנגדות היועץ המשפטי לממשלה מבטאת התנגדות עקרונית להסדר שאינו מלא, כיוון
18 שסכמו עדיין לא ידוע, וכן לחסיון שהתבקש על הסכום הכולל של התאמת החוב ו/או שיעור
19 ההפחתה הכולל, שבשלו שווי ההטבה הכולל אינו ידוע. לא ראיתי לקבל את ההתנגדות בנסיבות
20 ענייננו: אזכיר כי ההסדר נותן מענה מלא לרוב חברי הקבוצות, בדרך שמשיבה להם את
21 הסכומים ללא בירור טענותיהם, שהבנק כפר בהן. משום כך, השפעתו היחידה כמעט של הנתון
22 הכולל בדבר התאמת הספרים היא לגבי קביעת הגמול ושכר הטרחה. עם חשיבותם הרבה, לא
23 ראיתי מקום לכפות על הצדדים גילוי שזו מטרתו היחידה. יש דרכים נוספות מתאימות לבחינת
24 הגמול הראוי ושכר הטרחה, שאליהן אתייחס בהמשך. מכל מקום, המידע הכולל בדבר הסכום
25 שבו הותאמו חשבונות הבנק לא יוכל ללמד מאומה לצורך התיק עצמו, אף לא לצרכיו של כל
26 אחד מן הלקוחות של הבנק. בנסיבות אלו, כאשר תועלתו מועטה ו"פגיעתו" רבה משום שהבנק
27 סבור שמדובר סוד מסחרי משמעותי – איני רואה עין בעין עם נציג היועץ המשפטי לממשלה.
- 28
29 30. אני דוחה גם את הטענה האחרת שבהתנגדות היועץ המשפטי לממשלה, שלפיה יש להשית את
30 עלויות החיפוש הפרטני על הבנק, באופן שלא יפגע בתמורה שמגיעה לחברי הקבוצות. ראשית,
31 לא כך הסכימו הצדדים, ואין מקום להשית על הבנק הוצאות שלא הסכים להן במסגרת הסדר
32 הפשרה, למעט כאלו שמחויבות על פי דין (ראו ההתייחסות לנסיבות האיתור הראשונים על ידי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1 הבנק עצמו). שנית, במקום שהבנק משלם את מלוא ההפרש – יש רגליים לטענה שאם אין לו
2 כתובת מעודכנת של החייב, ייעשה האיתור על חשבון החייב עצמו.
3
4 31. לאור האמור, ולאחר ששקלתי את הסיכונים והסיכויים שבניהול ההליך, אל מול יתרונות
5 הסדר הפשרה וחסרונותיו, הגעתי למסקנה כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר - ויש לאשרו.
6
7 32. בהתאם להסכמות הצדדים ולנוכח ניסיונו המוכח בנושאים דומים, אני ממנה את רו"ח אריה
8 רפפורט ממונה לביצוע הסכם הפשרה, לרבות עריכת מדגם וקביעת סכומי ההטבה. ב"כ
9 הצדדים יגישו את הסכם שכר הטרחה עם הממונה תוך שבועיים ימים.

10

11

אי מינוי בודק

- 12 33. אני מקבלת את המלצת הצדדים שלא למנות בשלב זה בודק במסגרת הסדר הפשרה. בנתוני
13 ההסדר שלפניי, בעיקר ההתאמה המלאה לחברי הקבוצה שהתיקים שלהם פתוחים או ייבדקו
14 – אין צורך בעזרת בודק, ואין צורך להעמיס הוצאות מיותרות.

15

16

גמול ושכר טרחה

- 17 34. המבקשים ביקשו לקבוע שכ"ט לב"כ דמרי ולב"כ שטרית יחד, בסכום של 4,200,000 ₪
18 בתוספת מע"מ; גמול לגבי שטרית בסכום של 60,000 ₪; וגמול למר דמרי בסכום 337,439.77
19 ₪ לפחות. אבהיר מיד כי טענת הבנק שלפיה חלק מן הויתור על חובו של מר דמרי אינו בגדר
20 גמול קשה להבנה: בגדר תובענה ייצוגית אין הצדדים רשאים להסדיר את חובם בשום דרך
21 שאינה גמול באישור בית המשפט.

22

- 23 לטענת ב"כ הצדדים ההסכמה מבטאת שיעורים מסכום התאמת היתרות הצפוי לפי הסכם
24 הפשרה, שאינם עולים על השיעורים שנקבעו בפסק הדין בע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה**
25 **שמש נ' דן רייכרט** (23.5.2012) ובפסה"ד בת"צ 3976-12-10 **חגיגי נ' בנק הפועלים בע"מ**
26 (16.9.2018) ואף נמוכים מהם. כן הודיעו ב"כ המבקשים כי בשום מקרה לא יטענו שמגיע להם
27 סכום העולה על שכה"ט המוסכם, יהיה סכום התאמת היתרות בפועל אשר יהיה.

28

- 29 35. בהעדר סכום לתשלום שממנו נגזרים הגמול ושכר הטרחה, קשה לבחון את שכר הטרחה לפי
30 הלכת רייכרט. ואולם חוק תובענות ייצוגיות מונה כללים אחדים לקביעת שכר טרחת המבקש,
31 שרצוי להידרש אליהם.
32 זו לשון סעיפים 22 ו-23 אשר דנים באופן קביעת הגמול לתובע ושכ"ט לבאי כוחו:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

22" (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר פשרה, יורה על תשלום גמול לתובע המייצג, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) הטרחה שטרחה התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;

(2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית.

...

23 (א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור; בא הכוח המייצג לא יקבל שכר טרחה בסכום העולה על הסכום שקבע בית המשפט כאמור.

(ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרחה בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוציא לשם כך;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;

(4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;

(5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית המשפט בתובענה הייצוגית.

"...

נהוג לקבץ את השיקולים לשיקולי תפוקה, שיקולי תשומה ושיקולי הכוונה ציבורית. בתפוקה הכוונה לתועלת שהביאה התובענה לקבוצה המיוצגת. התשומה מתייחסת לעלויות ולסיכון שנטלו המבקשים ובאי כוחם בהגשת התובענה הייצוגית. ואילו ההכוונה הציבורית מתייחסת לחשיבותה הציבורית של התובענה.

36. ההסדר שהצדדים הגיעו אליו מלמד בעצמו על חשיבותה הציבורית של התובענה, ועל ההישג שהושג לחברי הקבוצה: הן התייחסות הבנק העתידית, הן הפתרון הרוחבי שנקט לגבי כל החייבים שקיים פער בין יתרת החובה שלהם בחשבון הבנק לבין זו שבתיק ההוצאה לפועל. ההסדר רוחבי ומשמעותי עד מאוד. בשים לב לטענות הבנק כפי שפורטו, גם הסיכון שנטלו על עצמם המבקשים ובאי כוחם משמעותי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

1 הגבלת הגמול ושכר הטרחה לפי הדין לאישורו של בית המשפט נובעת בעיקר מן הקושי הקיים
2 בשלב הסדר הפשרה לאבחן בין האינטרסים של הקבוצה לבין אלו של מייצגיה, ולצורך הברור
3 לשמור על האינטרסים של הקבוצה. משום כך נקבעו אמות מידה כמעט קבועות, ויש הקפדה
4 רבה עליהן. בענייננו, בשים לב לרוחב פעולתו של הסדר הפשרה, ולכך שרוב חברי הקבוצה יזכה
5 להפרש המלא המגיע לו, וחלקם יזכו להפרש הממוצה של קבוצת המשנה שלהם – ברי כי תשלום
6 הגמול ושכר הטרחה אינו על חשבון הפיצוי לחברי הקבוצה, והסיכון האמור אינו קיים. גם
7 משום כך יש לקבל את הסכום המוסכם על הצדדים.
8

9 37. באי הכוח המייצגים קבלו על עצמם לטפל באיתור בעלי חשבון שלא יפדו את הסכום המגיע
10 להם. בנוסף יהיה עליהם לפקח על ביצוע הסדר הפשרה, ולבחון את דווחי הממונה. חבר קבוצה
11 אשר נתקל בבעיה בקשר לביצוע הסדר הפשרה, יהיה זכאי לפנות לבאי הכוח המייצגים, והם
12 יטפלו בתלונתו מול הבנק מבלי שחבר הקבוצה יידרש לשלם שכר טרחה או כל תשלום אחר
13 בגין הטיפול.
14

15 38. הצדדים הסכימו כי שכר הטרחה ישולם בפעילות שילוו את ביצוע ההסדר, והותירו שיעור של
16 20% לשלב הסופי. אני מאשרת גם פעילות אלו. מובהר כי עם סיום ביצוע ההתאמות
17 והתשלומים, ולאחר שיתקבלו דווחי הממונה, יהיה על הבנק להודיע על סיום הביצוע, בלווית
18 תצהיר נושא תפקיד רלוונטי. ב"כ המבקשים יבדקו את הודעת הבנק ויאשרו אותה, בנוסף
19 לדווח שיהיה עליהם להגיש, כאמור בסעיף 27 בפסק דין זה. התשלום האחרון ע"ח שכר הטרחה
20 ישולם רק לאחר שתינתן החלטה נוספת של בית המשפט.
21

סיכום

22
23 39. לנוכח האמור לעיל, אני מאשרת את הסדר הפשרה, על התיקונים שנערכו בו בסעיפים 10, 26
24 ו-27 לעיל, ונותנת לו תוקף של פסק דין.
25

26 40. ב"כ הצדדים יואילו להציע נוסח מוסכם להודעה בדבר מתן פסק הדין, תוך 10 ימים. הנוסח
27 יפורסם בשני עתונים יומיים רבי תפוצה, באותיות שגדלן לא יפחת מ-3 מ"מ תוך 10 ימים מיום
28 אישור הנוסח, וכן באתר האינטרנט של הבנק, למשך כל זמן ביצוע פסק הדין.
29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 11-05-35618 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 12-12-34452 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

- 1 41. ככל שתיוותר יתרה בידי הבנק בגין החשבונות הסגורים שלא תשולם לבעליהם, היא תועבר
2 לקרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד, לפי סעיף 27א בחוק תובענות ייצוגיות, ותיועד
3 לתחום הקשור בזכויות לקוחות הבנקים בישראל.
4
- 5 42. **קבוצות התובעים** נמנו בסעיף 10 לעיל.
6 **עילות התביעה** בתובענת דמרי הן: הטעיה לפי סעיף 3 בחוק הבנקאות (שירות ללקוח),
7 התשמ"א-1981; הפרת חובה חקוקה לפי תקנה 17א(א) בתקנות ההוצאה לפועל התש"ס-
8 1979; רשלנות לפי סעיף 35 בפקודת הנוזיקין; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות האמון
9 המוטלות על הבנק; הפרת חוזה והתנהגות שלא בתום לב לפי סעיף 39 לחוק החוזים חלק כללי
10 (תשל"ג-1973).
11 עילות התובענה בתובענת שטרית הן הפרת הסכם; עשיית עושר ולא במשפט; הטעיה לפי
12 סעיפים 3 ו-4 בחוק הבנקאות; והפרת חובת תום לב לפי סעיף 39 לחוק החוזים.
13 **הסעדים** שנתבקשו בתביעת דמרי הם: צווי עשה בדבר דיווח להוצאה לפועל והשבת כספים
14 שנגבו בעקבות דיווח על אודות הקטנת חוב באיחור ושלא לפי שיעור הריבית ומועדי הצטברות
15 הריבית החלים על קרן החוב.
16 הסעדים שנתבקשו בתובענת שטרית הם: צווי עשה בדבר אופן השימוש בטבלאות הריבית
17 והשבת הסכומים לחברי הקבוצה שחויבו ביתר בשל כך.
18
- 19 43. הנוסח המחייב את הצדדים הוא הנוסח המלא של הסדר הפשרה המתוקן, על התיקונים שנעשו
20 בו בהחלטה זו, ולא תקצירו שהובא לעיל.
21
- 22 44. נקבע לתזכורת פנימית לקבלת נוסח ההודעה לציבור ליום 20.4.2021; ולקבלת דו"ח המומחה,
23 הבנק וב"כ הקבוצה ליום 1.3.2022.
24
- 25 45. המזכירות תואיל לשלוח עותק מפקס הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות
26 הייצוגיות; וכן לקרן לניהול ולחלוקת כספים שנקבעו כסעד, אצל האפוטרופוס הכללי.
27
28
29
30 ניתן היום, י"ב ניסן תשפ"א, 25 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.
31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 35618-05-11 דמרי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
ת"צ 34452-12-12 שטרית נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

אסתר שטמר, שופטת

1
2

